

**Verneområdestyret
for Trollheimen**

Postadresse
Postboks 2600
7734 Steinkjer
E-post: sftlpost@statsforvalteren.no

Besøksadresse
Rindalsveien 2A
6657 Rindal

Kontakt
Sentralbord: +47 74 16 80 00
Direkte: 73 19 93 87
E-post: hesmo@statsforvalteren.no

Trollheimen Sijte ved Anna Krihke Renander
Nerskogveien 1958
7393 RENNEBU

Saksbehandler Hege Sæther Moen

Vår ref. 2021/9938-0

Deres ref.

Dato 27.09.2021

Trollheimen Sijte - Bruk av helikopter til samling av rein for tidlig slakt - Trollheimen landskapsvernområde

Det vises til søknad av 16.09.2021. Som ledd i forebyggende tiltak mot rovviltsskader er Trollheimen Sijte gitt økonomisk støtte fra Statsforvalteren i Trøndelag til samling av rein for tidlig slakt, og de søker om dispensasjon for lavtflyging med helikopter fra 1. til 31. oktober 2021 til dette tiltaket. Det var gitt tilsvarende tillatelse også i 2020.

VEDTAK:

Verneområdestyret for Trollheimen gir Trollheimen Sijte ved Anna Kristine Renander dispensasjon til nødvendig bruk av helikopter for samling av rein for til tidlig slakteuttak, som ledd i å redusere tap til rovvilt. Dispensasjonen er gitt med hjemmel i verneforskriften for Trollheimen landskapsvernområde kap. IV punkt 5.3. f).

Vilkår

1. Dispensasjonen gjelder for bruk av helikopter i inntil 15 timer i løpet av oktober måned 2021, for å samle rein til tidlig slakteuttak.
 2. Flygingen skal utføres med aktsomhet for naturmiljø, vilt /rein og mennesker.
 3. Nødvendig tillatelse til start og landing skal innhentes hos grunneier.
 4. Det skal føres logg fra transporten, som sendes Verneområdestyret for Trollheimen etter at transporten er utført.
- SNO Trollheimen, verneområdeforvalter og lensmenn i de aktuelle kommuner skal varsles to dager før flygingen finner sted.

Klagemulighet

Vedtaket kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse, jf. forvaltningsloven § 28. Frist for klage er tre uker fra vedtaket er mottatt. Klagen stiles til Miljøverndirektoratet, men sendes til Verneområdestyret for Trollheimen.

SAKENS BEHANDLING

Søknad / bakgrunn

Trollheimen Sijte søker om dispensasjon for laftflyging for å samle rein til tidlig slakteuttak som ledd å redusere rovviltskade på flokken.

Flygingen vil være begrenset til perioden fra brunsten er ferdig til 1. november, en tid det ikke er mulig med andre motoriserte hjelpemidler i Trollheimen. Omfanget er opptil 15 timer flytid, der en del av tiden vil nyttes utenfor verneområdet. Det er usikkert hvor flygingen vil skje på denne tiden, da brunst, værforhold og reinens adferd bestemmer hvor dyrene står i den aktuelle perioden.

Ved samling av rein med helikopter vil det av erfaring være været og dyrene som bestemmer når samlingene kan skje, så det kan være behov for å avvike områdets generelle kjøretidsbegrensninger.

Naturmangfoldloven og verneforskrift

Formålet med vernet av Trollheimen landskapsvernområde er å ta vare på et særegent og vakkert fjellområde med skog og seterdaler, og et rikt plante- og dyreliv.

Det er et generelt forbud mot motorferdsel (herunder også lavtflyging og landing med helikopter) i verneforskriften for Trollheimen landskapsvernområde (LVO) kap. IV punkt 5.1.

En eventuell dispensasjon kan gis i medhold av verneforskriften for Trollheimen LVO kap. IV 5.3.f) *motorferdsel når andre særlige grunner foreligger*. Behovet skal veies mot mulige skader og ulemper, og med mål om å redusere motorferdselen til et minimum.

Miljøverndepartementet har 08.02.2011 i medhold av Naturmangfoldloven (NML) § 62 delegert forvaltningsmyndigheten for Trollheimen landskapsvernområde til Verneområdestyret for Trollheimen for dispensasjoner etter verneforskriften og NML § 48.

Verneområdestyret har den 04.03.2020 delegert til forvalterne å behandle saker i tråd med verneforskrift, retningslinjer i forvaltningsplanen og etablert forvaltningspraksis. Alle dispensasjoner skal vurderes etter NML §§ 8-12.

Andre lovverk

Lavtflyging og landing med helikopter faller inn under motorferdsellovens bestemmelser, men for reindrift er det direkte hjemmel for slik motorferdsel. § 10 i motorferdselloven begrenser ikke den adgang grunneier og bruker har etter gjeldende rettsregler til å forby eller begrense motorferdsel på sin eiendom. Trollheimen Sijte bør gjøre avtale med berørte grunneiere om landing skulle være nødvendig.

Vurdering av saken

Trollheimen Sijte har i mange år hatt dispensasjon for å nytte helikopter til samling av rein for kalvemerking i tiden rundt 1. juli. Denne saken vurderes å kunne behandles etter samme forvaltningspraksis som til kavemerkingen, med unntak av at tidspunktet er senere på året. Saken vurderes derfor å kunne behandles delegert.

Det er en overordnet nasjonal målsetting å holde omfanget av motorisert ferdsel i utmark på et minimum, både i og utenfor verneområdene. Stillhet, ro og fravær av motordur en viktig kvalitet i et naturvernområde, både for dyr og mennesker.

Søker har behov for å bruke helikopter til lavtflyging / landing for å kunne samle rein til tidlig slakteuttak i en tid andre motoristene kjøretøy ikke er mulig å nytte i området.

Av forvaltningsplanen for Trollheimen går det fram at det kan åpnes for begrenset bruk av helikopter når det er nødvendig for å sikre samling og merking av reinen. For all motorferdsel i Trollheimen gjelder generelle kjøretidsbegrensninger, for å minimere motorferdsel i ferie, høytid og helg, og i sårbare tider for vilt om våren. Der det i forbindelse med næringsdrift er behov for å avvike disse tidene kan det gjøres.

§ 8 Kunnskapsgrunnlaget

Når det gjelder helikoptertransport, er støy den største belastningen på miljøet. Helikopteret vil ikke sette vesentlige spor i terrenget. Det er kjent kunnskap at støy er et problem for fugl og viltlevende dyr, samt for tamrein, spesielt i yngletida. Mennesker som bruker området vil også genereres av lavtflyging med helikopter. Samling til slakteuttak i oktober er vurderes å være til mindre belastning på dyrelivet enn samling tidligere på året. Tilsvarende vil også andre brukere i fjellet være lavere i oktober, og slik vil færre forstyrres av tiltaket. Basert på tidligere erfaringer med reindriftens bruk av helikopter til kalvemerking, forvaltningsplanen føringer skissert over og opplysninger fra søker, synes kunnskapsgrunnlaget å være tilstrekkelig og det er ikke behov for å ta i bruk § 9 føre-var-prinsippet.

§ 10 økosystemtilnærming og samlet belastning

Den samlede belastningen på verneverdiene er ikke særlig stor, da det er særlig støy som er forstyrrelsen i dette tilfellet. Med krav om å holde omfanget på et minimum og samlet i tid synes hensynet til andre brukere å være ivaretatt best mulig. Perioden for transporten regnes ikke som en spesielt sårbar periode for vilt / fugl i området, og heller ikke for turistene i fjellet. I endel områder vil det kunne være jakt som kan forstyrres av lavtflygingen, men dette vil være en kortvarig og forbigående forstyrrelse. Det er lite annen motorisert ferdsel og forstyrrelse i Trollheimen i denne perioden, så den samlede belastningen for området og brukerne synes å være akseptabel.

Samlet vurdert er det viktig for reindriften å få gjennomført tidlig uttak av slaktedyr for å redusere belastningen ved rovvilt i beiteområdet. Det vurderes ikke å være noen ny dispensasjonspraksis i denne saken, som medfører fare for presedens med påfølgende økning i omfanget av motorferdselen i området utover dagens nivå.

§ 11 kostnadene ved miljøforringelse

Vurderes som ikke relevant i denne sak da tiltaket ikke medfører varig skade.

§ 12 miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder

Helikopter vurderes som eneste mulige motoriserte transportmiddel som kan aksepteres brukt på denne tiden av året (barmark). Tidspunktet tiltaket er planlagt gjennomført i er av de minst sårbare for naturmiljø / vilt.

Samlet vurdering av saken er at søker har et reelt behov for transport i næring. Helikopter er beste miljøforsvarlige metode for å gjennomføre denne transporten uten å forringe miljøet. Det er hjemmelsgrunnlag i verneforskriften for Trollheimen landskapsvernområde for å kunne gi slik tillatelse, og søkers behov veid opp mot mulige skader og ulemper tilsier at det bør åpnes for omsøkt tiltak. Annen motoferdsel enn helikopter vil gi mer motorferdsel og større skade på naturen enn om samlingen skjer med helikopter. Økonomien i å benytte helikopter vil også gjøre at det er naturlig å gjennomføre flygingen i en konsentrert flyperiode.

Med hilsen

Hege Sæther Moen
verneområdeforvalter

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Kopi til:

Statsforvalteren i Trøndelag	Postboks 2600	7734	STEINKJER
Statsforvalteren i Møre og Romsdal	Postboks 2520	6404	MOLDE